

Z menoj po mojem mestu

Pot banatske tradicije

Vodi vas : Ana Žlibut

Potem, ko smo zaključili nekatere poti v Temišvaru, nam Banatska podružnica Združenja pisateljev predlaga pot, kjer se bomo spoznali z banatsko tradicijo. Le tri km od Temišvara se nahaja vas Giroc, ki jo prvič omenjajo v letu 1371. V tej vasi si lahko ogledamo prelepo etnografsko zbirko z več kot 500 tradicionalnimi nošami. To je zasebna zbirka Mariusa Mateia, ki zbira narodne noše s področja banatskih vasi. To počne že deset let. Najstarejša noša je iz leta 1890. Noše so izbrane po dobro opredeljenih kriterijih, veliko povedo o ljudeh, ki so jih nosili. Umetnostni zbiralec je dopolnil zbirko. Kupil je nakit, stare šivalne stroje, keramične izdelke itd- Obiskovalci dobijo lepo in natančno predstavo o banatskih nošah. Najdragocenejši del ženske noše je "štikana" bluza ali tunika okrašena z ornamentami na rokavih, na prsni strani in vratu. Poimenovanje prihaja iz latinske besede "tunicae linea". Torej gre za tunike. Romunska kraljica Marija in princesi Ileana in Elena sta tuniko nosili s ponosom. Tudi sama jo imam in nosim. Bila je last moje stare matere in je stara skoraj sto let.

V Centru Pompidou v Parizu je razstavljena slika Henryja Matisse-a " La blouse roumaine" ali "Romunska bluza". iz leta 1940. Vsi romunski slikarji, denimo Nicolae Grigorescu. Constantin Daniel Rosenthal in drugi so slikali ženske, opravljene v takšno tuniko.

Naša pot spoznavanja tradicije se nadaljuje v pravoslavni cerkvi Sfantul Dimitrie, zgrajene leta 1759. V notranjosti odkrijemo prelepe oljne slike. Tu se zbirajo mladi in starejši vaščani Giroca.

Od tam bomo pot nadaljevali do jezera Garbarit, kjer bomo lahko popili kavo na terasi, si ogledali labode in race in se sprehodili ob jezeru.

Pot se konča s tradicionalnim kosilom v restavraciji. kjer lahko prisluhnemo tradicionalni glasbi in gledamo tradicionalne plesse. Upam, da vam bo z nami lepo.